

PÄRNUMAA
ARENDUSKESKUS

**MILLIST TUGE PAKUB
VABAÜHENDUSTE KONSULTANT?**
+ rahastusvõimalustest

Karoliine Aus
Pärnumaa vabaühenduste konsultant
2025

VÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Nõustamine

vabaühendustele sünnist (ja
ennegi) kuni likvideerimiseni.

Info jagamine

infokiri, mis koondab
vabaühendustele suunatud info.

kogukonnaKOBAR

üritused, koolitused, platvorm
kogemuste vahetamiseks.

Projektitoetused

kohaliku omaalgatuse
programm (KOP).

SAAME TUTTAVAKS

- Põline pärnakas.
- Tulen noortevaldkonnast, rakenduskõrgharidus noorsootöös.
- Magister teenuste disainis ja juhtimises.
- Pikalt olnud Pärnumaa Arenduskeskuse vabatahtlik, konsultandina töötanud alates veebruar 2024.

PÄRNUMAA ARENDUSKESKUS

Pärnumaa Arenduskeskus on Pärnumaa omavalitsuste poolt maakonna tasakaalustatud arenguks loodud sihtasutus, mis kavandab Pärnumaa arengut, arendab ettevõtlust, noorte ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet ning kodanikuühiskonda. Edendab rahvatervist ja siseturvalisust, rahvusvahelisi suhteid ning viib ellu maakonnaüleseid projekte.

PÄRNUMAA
ARENDUSKESKUS

PÄRNUMAA ARENDUSKESKUS

VABAÜHENDUSTE NÕUSTAMINE

Nõustamine maakondlikus arenduskeskuses on **tasuta!**

Vabaühenduste nõustamisteenust rahastab SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Koolitusi jms tegevusi kaasrahastatakse meetme "Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond" projektist "Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR" ning Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ja Tartu Ülikooli poolt.

TARTU ÜLIKOOL
Pärnu kolledž

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES OF PÄRNU COUNTY

INNOVATSIOONIKESKUS KOBAR

---

roheKOBAR
personaliKOBAR
disainiKOBAR
turundusKOBAR
toiduKOBAR
terviseKOBAR

kogukonnaKOBAR
inseneeriaKOBAR
loomeKOBAR
hõbeKOBAR

Rahatarkuse klubi
naisettevõtjate võrgustik
MATIK õpetajate võrgustik

VABAÜHENDUSTE NÕUSTAMINE

Vabaühenduste konsultant suunab kohalikke omavalitusi ja kogukondi koostööle ning nõustab kodanikuühendusi ja -algatusi kogu organisatsiooni arengutsükli ulatuses, sh teemadel:

- eestvedajate inspireerimine, sh **ideede nõustamine**;
- organisatsiooni **asutamine** (nõustamine, dokumentatsioon, toimingud);
- organisatsiooni **tegevusvõimekuse kasvatamine**;
- ühingu **juhtimise korraldamise** nõustamine;
- ühingu **tegevuste rahastamise** nõustamine;
- ühingu **projektide** nõustamine;
- organisatsiooni **arendamine** (kvaliteedi- ja mõjuhindamine, hetkeolukorra ja arenguvajaduste kaardistamine);
- **lõpetavate** ühingute nõustamine.

KOGUKONNA- KOBAR

... on kogukondade koostöövõrgustik, mis **toob kokku erinevaid inimesi ja organisatsioone**, et luua ühine platvorm **suhtlemiseks, õppimiseks ja koostööks**. See on avatud ja mitmekesine keskkond, kus **väärtustatakse kogemuste jagamist, ühisloomet ja inspireerivaid arutelusid**.

Kohtumispaik ja koostööplatvorm: regulaarsed kohtumised, kus inimesed saavad vahetada kogemusi, jagada häid praktikaid ja arutada kogukonnaelu puudutavaid teemasid.

Koosloome ja kovisioon: kohtumistel toimub avatud arutelu, vaatenurkade jagamine ja ühislooming, mis aitab paremini mõtestada väljakutseid ja leida lahendusi.

Õppimine ja kogemusvahetus: interaktiivsed ja inspireerivad õhtud, kus on nii praktilisi töötubasid kui ka kogemuslugusid.

Avatus ja kaasatus: kohtumised on avatud ka uutele tulijatele, mis tagab värsked vaatenurgad ja ideed.

KOGUKONNA- KOBAR

“Olen üle 20-ne aasta olnud seotud erinevate mtü-dega ja vahest on tunne, et ega midagi uut siin enam ei ole. On, ikka on! Kui teemad ongi juba läbi käidud, siis suur väärtus on kõik need inimesed kellega jälle kohtun. Igal oma kogemustepagas, omad rõõmud ja mured ning eriti uued ja põnevad mõtted ja ideed tulevikku.”

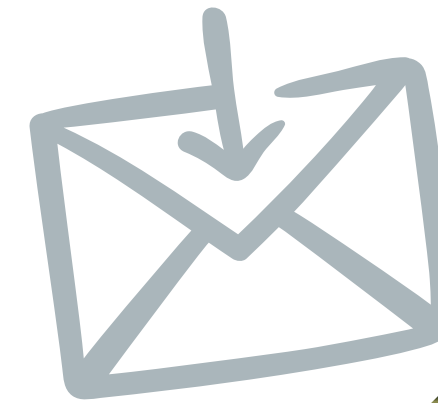
2025 tegevuste kalender

INFO EDASTAMINE

Infokiri: arenduskeskus.eu/vabauhenduste-noustamine/

Facebooki grupp: [KogukonnaKOBAR: jutunurk](#)

Pärnumaa vabaühenduste infokirjaga liitumine

Siit kirjast leiad Pärnumaa
Arenduskeskuse ja koostööpartnerite
olulisemad uudised ning koolitused
vabaühendustele.

Sisesta oma e-posti aadress

Anna oma nõusolek *

☐ Nõustun [privaatsuspoliitika](#) tingimustega

LIITUN UUDISKIRJAGA!

ARTIKLID:

SEGAKOOR VIKERLASED LOOB KOGUKONNAS JULGUST JA NÄHTAVUST

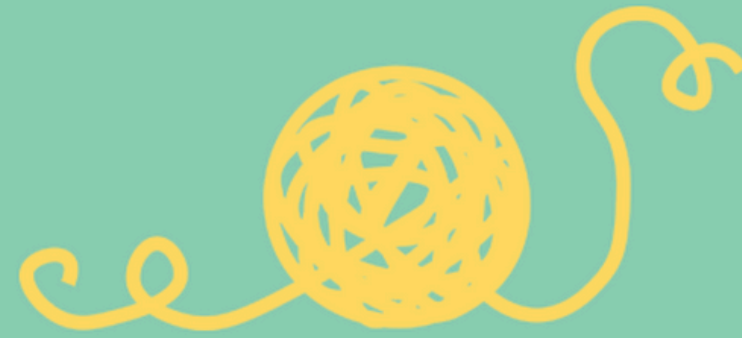
UUDISED:

VABAÜHENDUSTES 36. NÄDALAL
2. SEPTEMBER 2024

NÄDALAKIRI:

Kogukonnaveeb

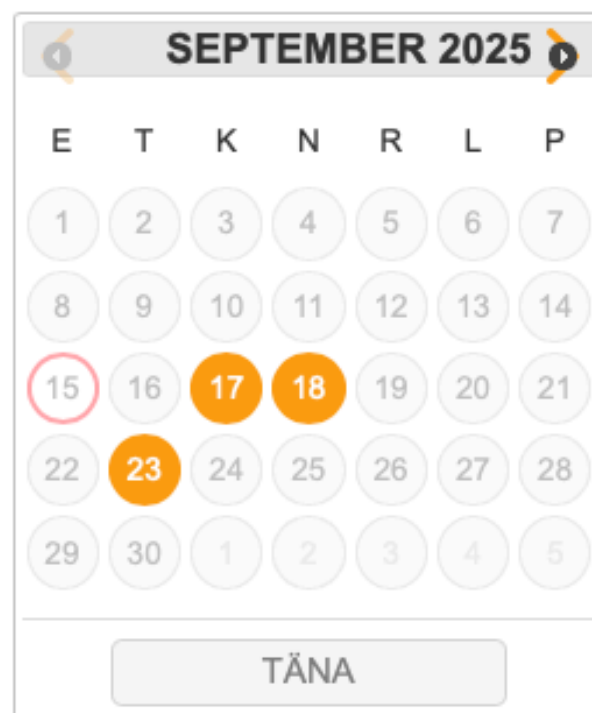
Kogukondade arendamise ja kogukonnakeskse valitsemisviisi edendamise
ga seotud
aktuaalne info | juhendmaterjalid | kogemuslood | teemakohased
teadusartiklid

EDASI KOGUKONNAVEEBI

MTYABI.EE

*Kui sind huvitab eelkõige kogukondadest lähtuv tegutsemine, jää siia lehele.
Kui vajad tuge vabaühenduse loomisel või juhtimisel suundu lehele mtyabi.ee*

Taotlusvoorud

17.09.2025 kell 18:00

Sõpruslinnade ja -valdade taotlusvoor (CERV-2025-CITIZENS-TOWN-TT)

18.09.2025 kell 18:00

Vabaühenduste teadlikkuse tõstmine ELi põhiõiguste hartast (CERV-2025-CHAR-LITI)

01.10.2025 kell 18:00

Euroopa ajaloolise mälu taotlusvoor (CERV-2025-CITIZENS-REM)

05.10.2025 kell 23:59

Projektikonkurss „VEIKIAM!/ VEICAM!/ KOOS LAHENDUSTENI!“

23.10.2025 kell 18:00

CERV-2025-EQUAL taotlusvoor: Võrdsuse edendamine ja rassismi, ksenofoobia ning diskrimineerimise vastu võitlemine

Jooksvalt avatud

Reisitoetuste konkurss 2025. aastal

Jooksvalt avatud

Välisprojektide toetamine 2025. aastal

Jooksvalt avatud

Rahvusvaheliste katusorganisatsioonide suursündmuste konkurss 2025. aastal

RIIGIPORTAAL
EESTI.EE

Sisene iseteenindusse, et vaadata oma andmeid ning teha ettevõttega seotud toiminguid.

Sisene

Teenuste kataloog

Uus

INFOARTIKLID

Üldinfo

Aktuaalsed teemad

Eesti Vabariik

Õigusabi

Tarbijakaitse

Keskkond

Küberturvalisus

Registrid ja andmekogud

Eraisikule

Tervis ja retseptid

Toetused, sotsiaalteenused ja pensionid

Sisestage otsingusõna

Sisene iseteenindusse

Avaleht / Rahastamise võimalused

Ettevõtte rahastamise võimalused

Lisa lemmikuks

Ootame tagasisidet

Rahastamise võimaluste rakendus on pidevas arenduses. Teie tagasiside on meile väga oluline, et saaksime teenust arendada kasutajasõbralikumaks. Palun jagage oma tähelepanekuid lehe allosas.

Üldinfo

Rahastamise võimalused

Lisateave

Kategooria

Tüüp

Asutus

Staatus

Märksõna

Kodanikuühiskond

Vali...

Vali...

Vali...

Sisesta...

Filtreeri

Rahastusvõimalus	Asutus	Max summa	Toetusmäär	Tüüp	Staatus	Avatud
Keskonnaprogrammi looduskaitse programm 2025	Sihtasutus Keskonnainvesteeringute Keskus	-	-	Toetus	Avatud	Kuni 10.10.2025
Järvamaa KOP sügisvoor 2025 - Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine	Sihtasutus Järvamaa	4000 €	0 - 90%	Toetus	Avatud	Kuni 01.10.2025
Läänemaa KOP sügisvoor 2025 - Kogukonna areng	Sihtasutus Läänemaa	2500 €	0 - 90%	Toetus	Avatud	Kuni 01.10.2025

KOGUKONNA KRIISITÖÖVIHIK

Autor: Eiko Tammist,
Pärnumaa turvalisuse nõukogu esimees

Milleks on see materjal kasulik?

Trükis on mõeldud kogukondadele kriisiks ettevalmistumisel. Sealhulgas suunab käesolev trükis kogukondi kaardistama oma ressursse toimetulekuks kriisiolukordades, aga ka igapäevaelu muredes. Seeläbi võimestab kogukond ennast ise.

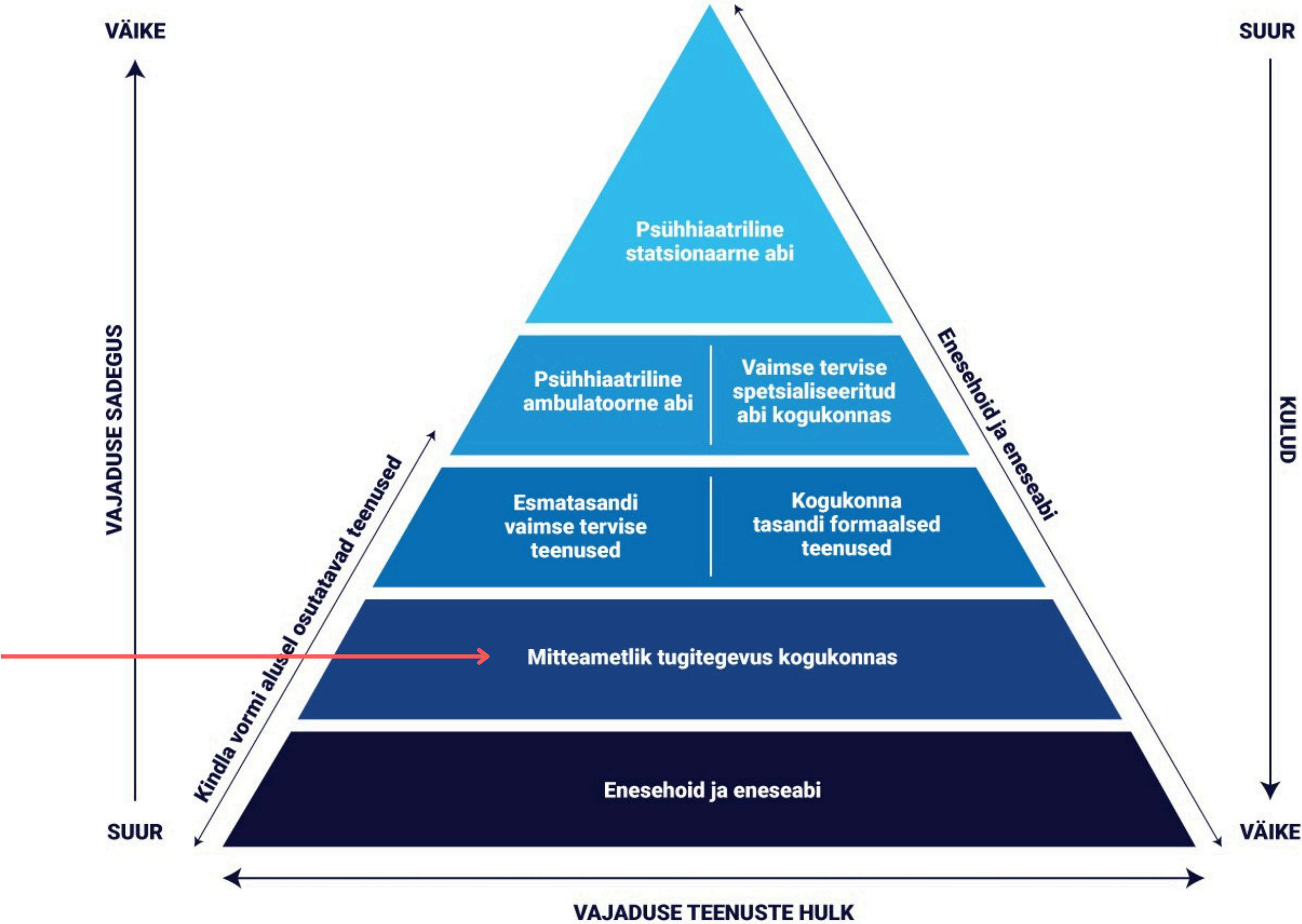

KOGUKONNA KRIISITÖÖVIHIK

Pärnumaa 2022

VAIMSE TERVISE TUGI

allikas: Sotsiaalministeerium

KOGUKONDLIK TUGI VAIMSE TERVISE TOETAJANA

Tugitegevused:

- Pere, lähedaste ja sõpruskonna tugi.
- Vabatahtlike algatused (sõprusprojektid, koostöögrupid, terviseedenduse programmid).
- Töökohal toimuvad vaimse tervise algatused.

Kogukondlikud ühistegevused:

- Laulu- ja liikumisringid, käsitöögrupid, mälukohvikud, külakogukondade üritused.

Keskkond:

- Terviserajad ja kergliiklusteed loovad võimalusi turvaliseks liikumiseks ja vaimse heaolu edendamiseks.

Usukogukondade roll:

- Diakoonia- ja hingehoiutöö toetab inimesi elukriiside, üksilduse ja leinaga toimetulekul.

allikas: Sotsiaalministeerium

NOORTE KAASAMINE

NOORTE KAASAMINE

---

euroopanoored.ee

kogukonnapraktika.ee

enl.ee

EESTI NOORTE-
ÜHENDUSTE LIIT

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpus

Taotlusvoor lõpeb: 01.10.2025

Noortevaldkonnas toetatakse noortevahetusi, noorte osalusprojekte, noorsootöötajate õpirännet ning suuremahuliste koostööprojektide ja väikeprojektide kaudu noortevaldkonna arendamist.

Lisainfo europanoored.eu

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Kohaliku omaalgatuse programm

taotlusvoorud: aprillis ja oktoobris

TÄHTAEG 1. oktoober kell 16:30

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

1) meede „**Kogukonna areng**” **2500€**, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse;

2) meede „**Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine**” **4000€**, millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

---

1. Enne taotluse kirjutamist tutvu määruses paragrahviga 10, et veenduda, **kas sobid antud programmis taotlejaks.**
2. Kontrolli, et avasid **õige meetme taotlusvormi.**
3. Projekti kirjutades ava ka infoväljad (**väike küsimärk tekstikasti kõrval**).
4. Programmis toetatakse tegevusi, mis on **otseselt seoses programmi eesmärgiga**: tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Pea meeles, et projekti **eesmärk ei ole tegevus, vaid siht!**
5. Enne eelarve koostamist, loe määruse paragrahve 7-9. Seal on välja toodud, et omafinantseering peab olema vähemalt 10%. Samuti on seal välja toodud, **millised kulud on ja ei ole abikõlblikud.**
6. Kui oled projekti valmis kirjutanud, selle vastavust määruse ja hindamiskriteeriumitega võrrelnud, võid võtta ühendust konsultandiga, kes samuti projektisisu üle vaatavab ja vajadusel vastavad suunised annab. Kuid **konsultandiga tuleb võtta ühendust enne projekti esitamist!**

KOP KOHALIKU
OMALGATUSE
PROGRAMM

Näiteid MTÜ tegevustest
kohaliku omaalgatuse
programmi paikvaatluselt.

KÜSKI TOETUSED

KÜSKI tegevus

KÜSKI tegevuse saab jagada järgnevalt:

Toetused vabaühendustele

- Arenguhüpet ettevalmistavad taotlusvoorud
- Arenguhüppe taotlusvoorud
- Kodanikuühiskonna innovatsioonifond
- Kogukonna eestvedaja stipendium
- Nupukate lahenduste inkubaatori läbiviimine koostöös partneriga

Rahvusvahelise koostöö toetused

- Reisisoetused
- Välisprojektide toetamine
- Rahvusvaheliste suursündmuste toetamine
- Eesti väliskogukondade väljaannete toetusprogramm

Vabaühenduste arendamine

- Organisatsioonide arengueksperdid
- MTÜ maakondlike arenduskeskuste tasuta nõustamisteenus
- Organisatsioonidele arengumaterjalid
- Uuringutulemused

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Kodanikuühiskonna innovatsioonifond

Taotlusvoor on mõeldud kogukonnakeskse valitsemisviisi edendamiseks ja elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks kohalikul tasandil.

Kodanikuühiskonna innovatsioonifondi eesmärgi saavutamiseks **toetatakse järgmisi tegevusi:**

- esmalt kogukonnasiseste, kogukondade vaheliste ning kohaliku omavalitsuse ja kogukondade vaheliste laiapindsete ja kaasavate arutelude korraldamine elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks ning arendusvajaduste kokku leppimiseks, sh koostöös kogukonnaga kriisiplaani koostamiseks või uuendamiseks;
- eelmises punktis nimetatud tegevuse tõendatud täitmise järgselt elanikkonnakaitse arendusvajaduste lahendamiseks tegevuste elluviimine, teenuste tellimine (näiteks generaatori ühendusvalmiduse loomine, koolituste või nõustamise tellimine ekspertidelt jne) ja/või inventari soetamine, kui need on põhjendatud projekti eesmärgi saavutamiseks.

KODANIKUÜHISKONNA INNOVATSIOONIFOND

Siin on 4 esimest sammu, mida teha Innovatsioonifondist taotlemiseks:

- 1. Probleemi kaardistamine:** Esmalt identifitseeri ja kirjuta taotlusvormis selgelt lahti probleem, mida soovid lahendada. Uuri, kas probleem mõjutab ainult ettevõtjaid või ka teisi kogukonna osapooli, nagu omavalitsus, vabaühendused ja elanikud. Keskendu teemadele, mis on seotud elanikkonna kaitse ja võimekuse tõstmisega.
- 2. Kogukonna kaasamine:** Kaasa kogukonna erinevad osapooled (elanikud, vabaühendused, ettevõtted, omavalitsus, Päästeamet) nii probleemi tuvastamisse kui ka lahenduse leidmisse. Planeeri ja korralda kohtumisi, kus kõik osapooled saavad oma seisukohti ja vajadusi väljendada.
- 3. Mõju hindamine:** Koosta plaan tegevuse mõju hindamiseks. Kasuta selleks näiteks Jaan Apsi käsiraamatut „Kodanikuühenduste ühiskondliku mõju hindamine“, mis aitab määratleda, kuidas ja millisel määral kavandatav projekt kogukonda mõjutab.
- 4. Kogemustest õppimine:** Uuri eelmiste aastate projekte ja nende õppetunde. Tutvu näiteks Ritsu Külaseltsi projektiga, mis keskendus kogukondade ja omavalitsuse koostööle ning elanikkonnakaitse võimekuse tõstmisele. Lisaks vaata KÜSKi infopäeva, kus selgitati taotlusvormi täitmist ja Innovatsioonifondi eesmärke.

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Arenguhüpet ettevalmistav/ arenguhüppe toetusprogramm

- **Arenguhüpet ettevalmistav (AHE) toetusprogramm** on mõeldud vabaühenduste arenguvajaduste analüüsimiseks ja arenguhüppeks või teenuste/toodete pakumiseks vajaliku tegevusplaani koostamiseks. **Arenguhüpet ettevalmistava projekti tulemusena tuleb vabaühendusel esitada kas tegevuskava või äriplaan.** Projekti tulemuseks olev tegevuskava või äriplaan peavad olema koostatud nii ühingu sihtrühma kui ühingu tegevuste ja tulemustega seotud osapooli kaasavalt, koosloomes või teisi ühise arutelu meetodeid kasutades. Kaasatakse arenguekspert.
- **Arenguhüppe (AH) toetusprogramm** on mõeldud vabaühenduste arenguhüppeks, mis seisneb **organisatsiooni juhtimises, planeerimises, finantside kavandamises, tööprotsesside arendamises, mõjul kommunikatsioonis, teenuste osutamises** ning selles, et ühinguga seotud inimestel oleksid projektiperioodi lõpus paremad teadmised, oskused ja kogemused, mis on rakendatud ühingu arengu saavutamiseks.

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Kogukonna eestvedaja stipendium (KES)

...on mõeldud **inimesele**, kes soovib arendada oma oskusi, võimeid ja teadmisi, et **motiveeritult kogukonna arendamisse panustada**. Sõna “kogukond” on selle toetuse puhul määratletud kui ühise eesmärgi nimel tegutsev, piirkondlikult määratletav ja ühe omavalitsuse territooriumil tegutsev inimeste rühm. Stipendiumi suurus, taotlemise nõuded ja kohustused määratakse stipendiumi statuudis, mille kinnitab KÜSK nõukogu. Stipendiumi toetuses on nõutav ka stipendiaadi mentori olemasolu, kellele võib maksta töötasu. Samuti on taotluses nõutav kohalike partnerite (sh omavalitsus) läbimõeldud koostöö tegemine. Stipendiumi on välja antud alates aastast 2022. Stipendiaat saab olla eraisik.

PÄRNUMAA
ARENDUSKESKUS

LOOME KOOS!

karoliine@parnumaa.ee

www.arenduskeskus.eu

RAHASTUSVÕIMALUSED VABAÜHENDUSTELE

Kohaliku omaalgatuse programm

taotlusvoorud: aprillis ja oktoobris

TÄHTAEG 1. oktoober kell 16:30

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

1) meede „**Kogukonna areng**” **2500€**, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse;

2) meede „**Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine**” **4000€**, millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Taotluses peab selgelt väljenduma kohaliku **kogukonna vajadus, algatus ja kaasamine**.

Tegevused on

- suunatud kogukonna liikmetele;
- kogukond on kaasatud tegevuste elluviimisesse;
- kasusaajaks on kohalik kogukond;
- investeeringuobjektid on avalikus kasutuses ja kogukonna liikmetele kättesaadavad.

KOP ei rahasta ühingu tegevusi, ürituste toimumist või lihtsalt asjade ostmist, vaid meetme eesmärgile vastava tulemuse saavutamist.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Meetmete väljundnäitajad

“Kogukonna areng”:

- läbi viidud ürituste või tegevuste arv (koolitused, infopäevad, külapäevad, koduleheküljed, infotrükised jmt);
- tegevustes ja üritustel (koolitused, infopäevad, külapäevad jmt) otseselt osalenute arv.

“Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine”:

- rajatud või korrastatud avalikus kasutuses olevate objektide arv;
- toetatud kogukonnateenuste arv.

Väljundnäitajad ja nende sihtväärtused määrab taotleja taotluses vastavalt meetmele ja need on projekti mõju hindamise üheks aluseks. Väljundnäitajate ja sihtväärtuste seadmisel tuleb arvestada nende saavutamise realistlikkust.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Toetuse taotleja

- Tegutseb **avalikes huvides** ning taotleja eesmärgid ja tegevused on suunatud avalikkusele, sh taotleja peab oma tegevusest teavitama avalikkust.
- Tegutseb oma liikmes- või töötajaskonnast **laiema sihtgrupi heaks**, välja arvatud erivajadustega inimeste heaks tegutsevad ühendused (projekt peab KOP-i eesmärki täitma).
- Tegutseb piirkondlikult **küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumi kogukonna huvides**.
- Maakondlikke projekte ei toetata.
- **Koguduste puhul** saavad taotlejaks olla kogudused, mis tegutsevad põhikirja järgi koguduse liikmetest laiema sihtgrupi huvides, seejuures võib sellise koguduse tegevuspiirkond ületada ajalooliste tegutsemispiiride põhjendusel kohaliku omavalitsuse üksuse piire.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Taotlejaks ei saa olla

- äriühingud, ettevõtjate liidud, ametiühingud;
- **ameti-, kutse- ja erialaliidud**, mis koondavad ühe ameti, kutse või eriala inimesi, edendavad nende erialaoskusi või kaitsevad nende huve;
- korteri-, suvila-, aiandus-, garaaži- jmt **ühistud**;
- ühendused, kui nende **registrijärgne asukoht on teises kohaliku omavalitsuse üksuses** kui projekti sihtgrupp;
- ühendused, mille tegevuse peamised eesmärgid ja peamine sihtgrupp või projekti sihtgrupp **ületavad ühe kohaliku omavalitsuse piire**, välja arvatud määruses nimetatud erandid.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Nõuded taotlejale

- Hiljemalt taotluse esitamise tähtaja seisuga peab taotlejal olema esitatud 2024. a **majandusaasta aruanne**, kui selleks on tekkinud seadusest tulenev kohustus.
- Ehitusinvesteeringute puhul peab taotleja olema **investeeringuobjekti omanik või tal peab olema selle objekti kasutusõigus ja avaliku kasutuse leping** vähemalt kolmeks aastaks arvates projekti lõppemisest (1.10.2029).
- Taotleja peab tagama investeeringute ja soetuste puhul nende säilimise ja edasise avaliku kasutuse ning töökorras hoidmise vähemalt kolme aasta jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude võlga, mis on suurem kui 100 eurot (maksuvõlg võib olla ajatataud) või varasematest taotlusvoorudest tähtajaks esitamata aruandeid.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Taotlus koosneb

- taotlusvormist, mis sisaldab ka detailset eelarvet tegevuste lõikes;
- **volikirjast**, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volikirja alusel;
- eelarvest, mis peab sisaldama hindade kalkulatsiooni.
- Hinnapakkumisi ei lisata – **hinnapakkumiste sisu tuleb kirjeldada taotlusvormis eelarve kulude selgituses.**
- **Üle 1000-eurose kulu korral 2 võrreldavat hinnapakkumist**, mille sisu kirjeldada eelarves (ettevõtte nimi, sisu, hind, pakkumise valiku põhjendus).
- Eelarve kuluridade reaalsed osakaalu võib muuta nõusolekuta.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Taotlus koosneb ehitusinvesteeringute puhul (ehitus, renoveerimine, remont vms) ka:

- **objekti omandi- või kasutusõigust tõendava dokumendi koopia**; kehtiv 3 aastat pärast projekti lõppemist e 2025. aasta sügisvoorul 1.10.2029;
- **objekti avaliku kasutuse lepingu koopia**, kui objekt ei ole taotleja omandis;
- **kohaliku omavalitsuse kirjalik kinnitus** selle kohta, kas ja millist kooskõlastust või luba see ehituslik investeering vajab.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Abikõlblike kulude üldtingimused

- Kulud peavad olema projekti tegevustega otseselt seotud, põhjendatud ja vajalikud projekti elluviimiseks.
- Kulud on tekkinud ja kuludokumentide alusel tasutud taotlusvooru abikõlblikkuse perioodi jooksul.
- Kõik projektiga seotud kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt.
- Kulud peavad olema tõendatavad algdokumentidega (arved, lepingud) ja nende tasumine pangakonto väljavõttega.
- Kulud peavad olema raamatupidamises selgelt eristatavad teistest ühingu kuludest.
- Üle 1000 euro maksvate tellitud tööde, teenuste ja vara soetamise puhul tuleb taotluse eelarves kirjeldada kahe võrreldava hinnapäringu tulemused ja valiku põhjendused.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Mitteabikõlblikud kulud

- Kulud, mis ei vasta abikõlblike kulude üldtingimustele.
- Kulud, mis on tehtud toetuse saaja ja temaga seotud isikute huvide konflikti olukorras (v.a juhul kui toetuse saaja on esitanud ühingu üldkoosoleku protokolliga tehinguga nõustumise kohta).
- Projekti elluviimise seisukohast muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud (alkoholi- ja tubakatoodete kulud, panga ülekande- ja hooldustasud, kindlustamiskulud, intressid, viivised, trahvid jne).
- Kulud projekti raamatupidamisele.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Mitteabikõlblikud kulud

- Projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena teiselt juriidiliselt isikult ja FIE-lt.
- Esinduskulud, meened, auhinnad ja kingitused.
- Amortisatsioonikulud.
- Organisatsioonide liikmemaksud.
- Riiklikud maksud ja lõivud, mis on riigi poolt taotlejale tagastatavad (näiteks käibemaks, kui MTÜ on käibemaksukohuslane).
- Kulud, mis ei ole projekti tegevustega otseselt seotud, sh toetuse saaja igapäevased haldus-, transpordi-, sidevahendite-, majandamis- ja kontorikulud.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Meetme “Kogukonna areng” mitteabikõlblikud kulud

- Hoonete, rajatiste ja ruumide ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttööde kulud.
- Üle 100 euro maksvate seadmete soetamine (sh tööriistad, masinad, elektroonilised seadmed), mille eeldatav kasutusiga on oluliselt pikem kui projekti elluviimise periood ja mida on võimalik projekti tegevusteks rentida või laenata.
- Kulud toiduainetele ja toitlustusele, mis ületavad 10% projekti abikõlblikest kuludest.

SUUNISEID KOP-i PROJEKTI KIRJUTAMISEKS

Meetme „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” mitteabikõlblikud kulud

- Koolituste ja ürituste korraldamise kulud, sh kulud infopäevadele, külapäevadele, reklaamile jms.
- Investeeringute ja ostude kasutusele võtmisega seotud teenuste (transpordi- ja ehitusteenused, seadmete paigaldamine jms) kulud, mis on tehtud eraisikute poolt (tasutud lepingute alusel).
- Kulud toiduainetele ja toitlustusele.